

EDUSKUNNAN VASTAUS 4/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2007 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 166/2007 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 26/2008 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen tarkkaan seuraavan 1) tilapäisen oleskeluluvan saaneiden määrää ja asemaa, 2) maas-

ta poistamisen esteiden päättymistä ja maasta poistamisen tehokkuutta tilapäisten oleskelulupien perusteiden lakatessa, 3) kansainvälistä suojelua koskevien säännösten soveltamista eri vaikutuksiin ja 4) koko ulkomaalaislain toivuutta ja maahanmuuton erilaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia taloudelliset vaikutukset mukaan lukien. Lisäksi eduskunta edellyttää hallituksen 5) toimivan yhteisen kansainvälistä suojelua koskevan eurooppalaisen politiikan edistämiseksi ja 6) ryhtyvän seurannasta johtuviin tarpeellisiin toimenpiteisiin muun muassa lainsäädännön muuttamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 3 §:n 13 kohta, 27 ja 30 §, 35 §:n 1 momentti, 56 §:n 4 momentti, 80 §:n 1 momentin 6 kohta ja 2 momentti, 88, 89 ja 106—108 §, 113 §:n 1 momentti, 114 §:n 1 ja 3 momentti, 115 §:n 1 momentti, 116 §:n 1 momentti, 131 §:n 1 momentti, 134 §:n 2 momentti, 175 §:n 3 momentti, 182 §:n 1 momentti, 185 §:n 1 momentti ja 193 §,

sellaisina kuin niistä ovat 35 §:n 1 momentti laissa 619/2006, 56 §:n 4 momentti ja 114 §:n 1 momentti laissa 380/2006, 116 §:n 1 momentti laissa 973/2007, 182 §:n 1 momentti laissa 653/2004, 185 §:n 1 momentti laissa 360/2007 sekä 193 § osaksi mainitussa laissa 973/2007, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 619/2006 ja laissa 358/2007, uusi 12 a kohta, 53 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 619/2006, uusi 7 momentti, 87 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 87 a, 87 b ja 88 a—88 e § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12 a) *toissijaisella suojeluasemalla* asemaa, joka myönnetään ulkomaalaiselle, joka voi saada toissijaista suojelua;

13) *kansainvälisellä suojelulla* pakolaisasemaa, toissijaista suojeluasemaa tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettävää oleskelulupaa;

27 §

Schengen-viisumin pidentäminen

Schengen-viisumin voimassaoloaika voidaan pidentää ja oleskelupäiviä lisätä, jos tähän on erityinen syy ja jos viisumin myöntämisen edellytykset edelleen täyttyvät. Oleskelun yhteenlaskettu kesto ei kuitenkaan saa ylittää kolmea kuukautta puolen vuoden aikana ensimmäisestä Schengen-alueelle saapumisesta lukien.

30 §

Toimivalta viisumin myöntämisessä ja pidentämisessä

Schengen-valtion diplomaatti- tai konsuli-edustusto taikka tarvittaessa Schengenin yleissopimuksen 17 artiklan mukaisesti nimetty sopimuspuolen toimielin myöntää ulkomailla Schengen-viisumin.

Maahantulopaikan rajatarkastusviranomaisen myöntää viisumin ilman viisumia maahan saapuvalla ulkomaalaiselle sekä alueellisesti rajoitetun ryhmäviisumin merimiehille.

Kihlakunnan poliisilaitos myöntää paluuviisumin ja päättää Schengen-viisumin voimassaoloajan pidentämisestä sekä Schengen-viisumiin merkittyjen oleskelupäivien lisäyksestä.

35 §

Oleskeluluvan liitännäisyys matkustusasiakirjaan

Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen matkustusasiakirja on voimassa. Oleskelulupa voidaan kuitenkin myöntää voimassa olevan matkustusasiakirjan puuttumisesta huolimatta, jos se myönnetään 51, 52, 52 a, 87, 88, 88 a, 89 tai 110 §:n perusteella.

53 §

Ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan pituus

Oleskelulupa pakolaisuuden ja toissijaisen suojelun perusteella myönnetään neljäksi vuodeksi.

56 §

Pysyvän oleskeluluvan myöntäminen

Jos oleskelulupa on saatu pakolaisuuden, toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella, neljän vuoden määräaika lasketaan maahantulopäivästä.

80 §

Rajoitettu työnteke muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jonka oleskelulupa on myönnetty:

6) maasta poistamisen estymisen vuoksi 51 §:n perusteella.

Tähän pykälään perustuvasta työnteko-oikeudesta on tehtävä merkintä ulkomaalaisen oleskeluvan yhteyteen. Jos työnteko ylittää 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetut aikarajat, ulkomaalaiselta edellytetään työntekijän oleskelulupa.

87 §

Turvapaikka

— — — — —
Turvapaikka jätetään antamatta ulkomaalaiselle, jolla on sen valtion, johon hän on asettunut asumaan, toimivaltaisten viranomaisten tunnustamat tämän valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

87 a §

Vainoksi katsottavat teot

Vainoksi katsotaan teot, jotka ovat laatunsa tai toistuvuutensa vuoksi sellaisia, että ne loukkaavat vakavasti perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia. Vainoksi katsotaan myös vakavuudeltaan vastaava kertymä sellaisia tekoja, joihin kuuluu ihmisoikeusloukkauksia.

Vainoksi katsottavia tekoja voivat olla:

- 1) fyysinen tai henkinen väkivalta, mukaan luettuna seksuaalinen väkivalta;
- 2) oikeudelliset tai hallinnolliset toimenpiteet taikka poliisin toimintaan tai lainkäyttöön liittyvät toimenpiteet, jotka ovat itsessään syrjiviä tai jotka toteutetaan syrjivällä tavalla;
- 3) kohtuuton tai syrjivä syytteeseen paneminen tai rankaiseminen;
- 4) muutoksenhakumahdollisuuden puuttuminen tai epääminen, minkä seurauksena on kohtuuton tai syrjivä rangaistus;
- 5) syytteeseen paneminen tai rankaiseminen sen johdosta, että henkilö kieltäytyy asepalveluksesta selkkauksessa, jossa asepalveluksen suorittaminen sisältäisi 87 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tekoja;

6) luonteeltaan sukupuoleen tai lapsiin kohdistuva teko.

87 b §

Vainon syyt

Vainon syitä arvioitaessa otetaan huomioon ainakin alkuperään, uskontoon, kansallisuuteen ja poliittiseen mielipiteeseen sekä tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumiseen liittyvät tekijät siten kuin jäljempänä tässä pykälässä säädetään.

Vainon syinä:

- 1) alkuperä tarkoittaa erityisesti ihonväriä, syntyperää tai kuulumista tiettyyn etniseen ryhmään;
- 2) uskontoon kuuluvat erityisesti teistiset, ei-teistiset ja ateistiset uskomukset, osallistuminen yksityisesti tai julkisesti, yksin tai yhdessä uskonnon harjoittamiseen tai siitä pidättäytyminen, muut uskonnolliset toimet tai mielipiteet taikka uskontoon perustuva tai uskonnon määrittävä henkilökohtainen tai ryhmän käyttäytyminen;
- 3) kansallisuuteen kuuluu tietyn valtion kansalaisuus tai kansalaisuudettomuus sekä kuuluminen ryhmään, jota yhdistävät kulttuuriset, etniset, kielelliset, maantieteelliset tai poliittiset tekijät taikka ryhmän yhteys toisessa valtiossa asuvaan väestöön;

4) poliittinen mielipide tarkoittaa erityisesti mielipiteitä, ajatuksia ja uskomuksia mahdollisista vainoa harjoittavista toimijoista ja niiden politiikoista tai menetelmistä.

Vainon syitä arvioitaessa erityisenä yhteiskunnallisena ryhmänä voidaan pitää ryhmää:

- 1) jonka jäsenillä on sellainen yhteinen tausta, muu luontainen ominaisuus tai usko, joka on ryhmän jäsenten identiteetin taikka omatunnon kannalta niin keskeinen ominaisuus, ettei heitä voida vaatia luopumaan siitä; ja
- 2) jonka ympäröivä yhteiskunta mieltää muusta yhteiskunnasta erottuvaksi.

Yhteiskunnallisen ryhmän yhteisenä ominaisuutena voi olla myös sukupuolinen suuntautuminen, joka ei kuitenkaan vainon syitä arvioitaessa voi merkitä rikollisena pidettäviä tekoja.

Sukupuoleen liittyvät seikat eivät yksinään luo olettaa vainosta.

Arvioitaessa, onko hakijalla perusteltu pelko joutua vainotuksi, merkitystä ei ole sillä, onko hakijalla todellisuudessa alkuperään, uskontoon, kansallisuuteen, yhteiskunnalliseen tai poliittiseen ryhmään liittyviä piirteitä, jotka johtavat vainoon, jos vainon harjoittaja kuitenkin arvioi hakijalla olevan tällaisia piirteitä.

88 §

Toissijainen suojelu

Maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle myönnetään oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella, jos 87 §:n mukaiset edellytykset turvapaikan antamiselle eivät täyty, mutta on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos ulkomaalainen palautetaan kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi todelliseen vaaraan kärsiä vakavaa haittaa, ja hän on kykenemätön tai sellaisen vaaran vuoksi haluton turvautumaan sanotun maan suojeluun. Vakavalla haitalla tarkoitetaan:

- 1) kuolemanrangaistusta ja teloitusta;
- 2) kidutusta tai muuta epäinhimillistä tai ihmisarvoa loukkaavaa kohtelua tai rangaistusta;
- 3) mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä johtuvaa vakavaa ja henkilökohtaista vaaraa.

Oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella jätetään myöntämättä ulkomaalaiselle, jos on perusteltua aihetta epäillä, että hän on tehnyt:

- 1) rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmiskuntaa vastaan, sellaisia rikoksia koskevien kansainvälisten sopimusten määritelmien mukaisesti;
- 2) törkeän rikoksen; taikka
- 3) Yhdistyneiden kansakuntien tarkoituksien ja periaatteiden vastaisen teon.

88 a §

Humanitaarinen suojelu

Maassa oleskelevalle ulkomaalaiselle myönnetään oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella, jos 87 tai 88 §:n mukaisia edellytyksiä turvapaikan tai toissijaisen suojelun antamiselle ei ole, mutta hän ei voi palata kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa siellä tapahtuneen ympäristökatastrofin takia taikka siellä vallitsevan huonon turvallisuustilanteen vuoksi, joka voi johtua kansainvälisestä tai maan sisäisestä aseellisesta selkkauksesta tai vaikeasta ihmisoikeustilanteesta.

Oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella voidaan jättää myöntämättä ulkomaalaiselle, jos on perusteltua aihetta epäillä, että hän on tehnyt:

- 1) rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmiskuntaa vastaan, sellaisia rikoksia koskevien kansainvälisten sopimusten määritelmien mukaisesti;
- 2) törkeän rikoksen; taikka
- 3) Yhdistyneiden kansakuntien tarkoituksien ja periaatteiden vastaisen teon.

88 b §

Lähdön jälkeinen kansainvälisen suojelun tarve

Edellä 87 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu aihe pelätä joutuvansa vainotuksi tai 88 §:n 1 momentissa tarkoitettu todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua kotimaasta tai pysyvästä asuinmaasta lähdön jälkeisiin tapahtumiin tai sellaisiin toimiin, joihin hakija on lähtönsä jälkeen osallistunut.

88 c §

Vainoa harjoittavat tai vakavaa haittaa aiheuttavat toimijat

Vainoa harjoittavia tai vakavaa haittaa aiheuttavia toimijoita voivat olla:

- 1) valtio;

2) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät puolueet tai järjestöt; taikka

3) muut kuin valtiolliset toimijat, jos voidaan osoittaa, että 88 d §:n mukaiset suojelun tarjoajat ovat kykenemättömiä tai haluttomia tarjoamaan suojelua vainoa tai vakavaa haittaa vastaan.

88 d §

Suojelun tarjoajat

Suojelun tarjoaja voi olla valtio tai valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävä kansainvälinen järjestö.

88 e §

Sisäisen paon mahdollisuus

Turvapaikka tai 88 ja 88 a §:ssä tarkoitettu oleskelulupa voidaan jättää myöntämättä ulkomaalaiselle, jos hänellä ei ole jossain kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa osassa perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa ja jos hänen voidaan kohtuullisesti edellyttää oleskelemaan maan kyseisessä osassa.

Arvioitaessa, onko osa maata 1 momentin mukainen, huomiota on kiinnitettävä kyseisessä osassa vallitseviin yleisiin olosuhteisiin ja haki-
jan henkilökohtaisiin olosuhteisiin.

89 §

Oleskeluluvan myöntäminen poissulkemislausekkeita sovellettaessa

Suomessa olevalle ulkomaalaiselle, jolle ei myönnetä turvapaikkaa tai oleskelulupaa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella sen vuoksi, että hän on tehnyt tai on perusteltua aihetta epäillä hänen tehneen 87 §:n 2 momentissa, 88 §:n 2 momentissa tai 88 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tekoa, myönnetään tilapäinen oleskelulupa enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan, jos häntä ei voida poistaa maasta,

koska häntä uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, vaino tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu.

106 §

Pakolaisasema ja toissijainen suojeluasema

Pakolaisaseman saa:

1) turvapaikan Suomessa saanut ulkomaalainen;

2) pakolaiskiintiössä Suomeen otettu pakolaisuuden perusteella oleskeluluvan saanut ulkomaalainen;

3) perhesiteen perusteella oleskeluluvan saanut 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua ulkomaalaisen pakolaiseksi katsottava perheenjäsen.

Toissijaisen suojeluaseman saa:

1) oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella saanut ulkomaalainen;

2) perhesiteen perusteella oleskeluluvan saanut 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaalaisen perheenjäsenen, jonka katsotaan olevan toissijaisen suojelun tarpeessa.

107 §

Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman lakkauttaminen

Henkilön pakolaisasema lakkautetaan, jos hän:

1) vapaaehtoisesti uudelleen turvautuu kansalaisuusvaltionsa suojeluun;

2) menetettyään kansalaisuutensa saa sen takaisin omasta vapaasta tahdostaan;

3) saa toisen valtion kansalaisuuden ja voi turvautua uuden kansalaisuusvaltionsa suojeluun;

4) vapaaehtoisesti asettuu asumaan maahan, josta pakeni ja jonka ulkopuolelle jäi vainon pelosta; taikka

5) ei ilmeisesti enää ole suojelun tarpeessa, koska olosuhteet, joiden vallitessa hänestä tuli pakolainen, ovat lakanneet olemasta.

Henkilön toissijainen suojeluasema lakkaute-
taan, jos toissijaisen suojeluaseman myöntä-
miseen johtaneet olosuhteet ovat lakanneet olemas-

ta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetun olosuhteiden muutoksen on oltava merkittävä ja pysyvä.

Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman lakkauttamista harkittaessa tulee suorittaa yksilöllinen tutkinta.

108 §

Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman peruuttaminen

Pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema peruutetaan, jos:

1) hakija on kansainvälistä suojelua hakiesaan antanut tietoisesti vääriä tietoja, jotka ovat vaikuttaneet päätöksen lopputulokseen;

2) hakija on kansainvälistä suojelua hakiesaan salannut sellaisen seikan, joka olisi vaikuttanut päätöksen lopputulokseen; tai

3) turvapaikka olisi pitänyt jättää 87 §:n 2—4 momentin nojalla antamatta tai oleskelulupa 88 §:n 2 momentin nojalla myöntämättä.

Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman peruuttamista harkittaessa tulee suorittaa yksilöllinen tutkinta.

113 §

Jatkuvan oleskeluluvan myöntäminen

Jatkuva oleskelulupa myönnetään ulkomaalaiselle, joka saa turvapaikan tai oleskeluluvan kiintiöpakolaisena, toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella.

114 §

Oleskeluluvan myöntäminen kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saaneen perheenjäsenelle

Oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella pakolaisen, toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella oleskeluluvan

saaneen taikka tilapäistä suojelua saaneen ulkomaalaisen perheenjäsenelle, jos:

1) perheenkokoaja asuu Suomessa tai hänelle on myönnetty oleskelulupa Suomeen muuttoa varten; ja

2) hakijan ei katsota vaarantavan yleistä järjestystä, turvallisuutta tai kansanterveyttä.

Jos perheenkokoaja on saanut oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella ja luvan myöntämisen peruste on aseellinen selkkaus, taikka jos hän on saanut oleskeluluvan humanitaarisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella, kokonaisharkintaa suoritettaessa otetaan huomioon se, että ehdotonta estettä perheenkokoajan paluulle kotimaahan ei ole.

115 §

Oleskeluluvan myöntäminen kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saaneen muulle omaiselle

Oleskelulupa myönnetään pakolaisen, toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneen taikka tilapäistä suojelua saaneen ulkomaalaisen muulle omaiselle, jos oleskeluluvan epääminen olisi kohtuutonta sen vuoksi, että asianomaisten on Suomessa tarkoitus jatkaa aikaisemmin viettämäänsä kiinteää perhe-elämää tai että omainen on täysin riippuvainen Suomessa asuvasta perheenkokoajasta. Jos hakijan katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä, turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita, suoritetaan kokonaisharkinta 114 §:n 2 momentista ilmenevällä tavalla.

116 §

Maahanmuuttoviraston kansainväliseen suojeluun liittyvä toimivalta

Maahanmuuttovirasto:

1) antaa turvapaikan ja myöntää ensimmäisen oleskeluluvan toissijaisen suojelun ja humani-

taarisen suojelun perusteella turvapaikkamenetelyssä;

2) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 89 §:n nojalla;

3) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan pakolaisuuden tai toissijaisen suojelun perusteella pakolaiskiintiössä Suomeen otettavalle ulkomaalaiselle;

4) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan 93 §:n nojalla muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella;

5) myöntää ensimmäisen oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella;

6) päättää pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman lakkauttamisesta ja peruuttamisesta;

7) päättää toisen sopimusvaltion pyynnöstä vastuuvaltion määrittämisestä annetun neuvoston asetuksen mukaisesta turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta ja pyytää toiselta sopimusvaltiolta vastaavaa päätöstä turvapaikanhakijan vastaanottamisesta tai takaisinottamisesta;

8) antaa turvalliseen turvapaikkamaahan palautettavalle ulkomaalaiselle asiakirjan, josta ilmenee, että hänen hakemustaan ei ole tutkittu ai-neellisesti Suomessa.

131 §

Henkilötuntomerkkien ottaminen

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen saa tunnistamista ja rekisteröintiä varten ottaa sormenjäljet, valokuvan sekä muut henkilötuntomerkit ulkomaalaisesta:

1) joka on hakenut turvapaikkaa tai oleskelulupaa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun taikka tilapäisen suojelun perusteella;

2) joka on hakenut oleskelulupaa perhesiteen perusteella;

3) joka on saanut oleskeluluvan pakolaiskiintiössä Suomeen otettuna ulkomaalaisena;

4) joka on päätetty käännyttää tai maasta karkottaa; taikka

5) jonka henkilöllisyys on epäselvä.

134 §

Muukalaispassin myöntäminen

Ulkomaalaiselle, joka on saanut oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella, myönnetään muukalaispassi.

175 §

Takaisinkuljetusvelvollisuus

Jos rajatarkastusviranomainen on sallinut ulkomaalaisen maahantulon, liikenteenharjoittajalla ei ole 1 momentissa säädettyä velvollisuutta, ellei ulkomaalainen ole rajalla hakenut turvapaikkaa tai oleskelulupaa toissijaisen suojelun, humanitaarisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella.

182 §

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun poistaminen

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määränneen viranomaisen on poistettava maksu, jos:

1) ulkomaalainen saa jäädä maahan sillä perusteella, että hänelle myönnetään oleskelulupa pakolaisuuden, toissijaisen suojelun, humanitaarisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella; taikka

2) liikenteenharjoittaja tuomitaan rangaistukseen rikoslain 17 luvun 8 §:n nojalla laittoman maahantulon järjestämisestä tai rikoslain 17 luvun 8 a §:n nojalla törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä.

185 §

Ulkomaalaisrikkomus

Ulkomaalainen, joka

1) tahallaan oleskelee maassa ilman vaadittavaa matkustusasiakirjaa, viisumia tai oleskelulu-

paa taikka laiminlyö velvollisuutensa rekisteröidä oleskelunsa taikka hakea oleskelukortti tai pysyvä oleskelukortti,

2) tahallaan oikeudetta tekee ansiotyötä tai harjoittaa elinkeinoa,

3) tahallaan jättää noudattamatta 118 §:n nojalla määrätyn ilmoittautumisvelvollisuuden, 119 §:n nojalla määrätyn muun velvollisuuden tai 130 §:n nojalla annetun kutsun saapua antamaan tietoja oleskelustaan taikka

4) tahallaan tulee maahan, vaikka hänelle on määrätty maahantulokielto yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä,

on tuomittava *ulkomaalaisrikkomuksesta* sakoon.

193 §

Valitus Helsingin hallinto-oikeuteen

Maahanmuuttoviraston päätöksestä valitaan Helsingin hallinto-oikeuteen, jos päätös koskee:

1) hakemusta turvapaikan, toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettävän oleskeluluvan saamiseksi;

2) tilapäisen suojelun saamiseksi tehdyn hakemuksen hylkäämistä;

3) maasta poistamista, maahantulokiellon määräämistä tai Suomessa myönnetyn matkus-

tusasiakirjan peruuttamista ja päätös liittyy turvapaikkamenettelyssä tai tilapäistä suojelua koskevassa menettelyssä tehtyyn hylkäävään päätökseen;

4) pakolaisaseman lakkauttamista ja siihen liittyvää pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista tai toissijaisen suojeluaseman lakkauttamista ja siihen liittyvän muukalaispassin peruuttamista;

5) pakolaisaseman ja siihen liittyvän pakolaisen matkustusasiakirjan peruuttamista tai toissijaisen suojeluaseman ja siihen liittyvän muukalaispassin peruuttamista.

Helsingin hallinto-oikeus voi käsitellä 103 §:ssä tarkoitettua asiaa koskevan valituksen yhden tuomarin kokoonpanossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ulkomaalaiselle, jolla on lain voimaan tullessa voimassa olleen 51 §:n mukainen tilapäinen oleskelulupa, myönnetään jatkolupa 51 a §:n tai 88 a §:n perusteella, jos aikaisemman oleskeluluvan myöntämisen perusteena on ollut se, että asianomaisen maasta poistaminen ei ole ollut tosiasiallisesti mahdollista. Luvan myöntäminen edellyttää, että maasta poistaminen ei ole edelleenkaan mahdollista. Kihlakunnan poliisilaitos saattaa tällaiset jatkolupahakemukset Maahanmuuttoviraston ratkaistaviksi 210 §:n 2 momentin nojalla.

Laki

maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 3 a §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 649/2004, seuraavasti:

3 a § <i>Pakolainen tätä lakia sovellettaessa</i>	suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella; _____
--	--

Mitä tässä laissa säädetään pakolaisesta, sovelletaan myös henkilöön:

1) jolle on myönnetty ulkomaalaislain 113 §:n 1 momentin mukaan oleskelulupa toissijaisen	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.
---	---

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/1993) 3 a §:n 2 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 635/2004, seuraavasti:

3 a § <i>Suomeen muuttaminen</i>	2) hän on pakolainen tai saanut oleskeluluvan Suomessa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella; _____
-------------------------------------	--

Suomeen muuttavan henkilön asumisen vakinaisuutta osoittavina seikkoina otetaan huomioon muun muassa, että: _____	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.
--	---

Laki

hallinto-oikeuslain 12 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä maaliskuuta 1999 annetun hallinto-oikeuslain (430/1999) 12 a §:n 1 momentin 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 675/2006, seuraavasti:

12 a §

Hallinto-oikeuden kokoonpano eräissä asioissa

Hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös kokoonpanossa, johon kuuluu kaksi jäsentä, jollei asiassa ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä kolmijäsenisen kokoonpanon käyttämistä ja ratkaistavana on muutoksenhakuasia, jossa on kysymys:

8) ulkomaalaislain (301/2004) soveltamisesta muutoin paitsi turvapaikkamenettelyssä tai toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettävän oleskeluluvan osalta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

kansalaisuuslain 15 ja 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä toukokuuta 2003 annetun kansalaisuuslain (359/2003) 15 §:n 1 momentin 3 kohta ja 20 § seuraavasti:

15 §

Asumisajan alkaminen

Asumisaika alkaa:

3) turvapaikka- tai oleskelulupahakemuksen tekemispäivästä, jos ulkomaalaiselle on tehdyn hakemuksen perusteella annettu turvapaikka Suomessa tai myönnetty oleskelulupa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella; tai

20 §

Kansainvälistä suojelua saavan tai tahtomattaan kansalaisuudettoman osalta tehtävät poikkeukset

Ulkomaalaiselle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdan estämättä, jos:

1) hänellä on Suomessa pakolaisen asema, oleskelulupa toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella tai hän on tahtomattaan kansalaisuudeton; ja

2) hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa:

a) viimeksi kuluneet neljä vuotta keskeytyksettä; tai

b) yhteensä kuusi vuotta 15 ikävuoden täyttämisen jälkeen, joista viimeksi kuluneet kaksi vuotta keskeytyksettä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön kansalaisuushakemus käsitellään kiireellisenä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2009